

prøves ca. 19 gange inden den endelige ophævelse af foranstaltningen.

Der henvises til betænkningen s. 72-78.

8. Retslægerådets udtalelse

Straffelovrådet modtog til brug for overvejelserne om en eventuel gennemførelse af tidsbegrænsning af foranstaltninger efter straffelovens § 68 og § 69 en udtalelse af 12. april 1999 fra Retslægerådet. Udtalelsen er optaget som bilag 2 i betænkningen.

Retslægerådet henviser i sin udtalelse indledningsvis til Straffelovrådets betænkning nr. 667/1972 om de strafferetlige foranstaltninger, hvori Retslægerådets udtalelse af 24. august 1972 til Straffelovrådet er gengivet. Retslægerådet angiver, at rådet fortsat kan tilslutte sig den grundlæggende opfattelse, som Straffelovrådet gav udtryk for på s. 40 i betænkningen, hvor det hedder: «... at anvendelse af tidsubestemte foranstaltninger i § 16 tilfælde stemmer bedst med de forebyggende og terapeutiske retningslinier, som præger disse afgørelser.»

Retslægerådet henviser endvidere til betænkning nr. 955/1982 om foranstaltninger over for åndssvage og andre svagt begavede lovovertrædere afgivet af en arbejdsgruppe nedsat af Justitsministeriet. Retslægerådet angiver i sin udtalelse, at rådet fortsat kan henholde sig til den udtalelse fra Retslægerådet, som denne betænkning indeholder, og således tilslutte sig flertallets konklusion, hvoraf bl.a. fremgår: «... der bør ikke fastsættes tidsfrister for gennemførelse af det lægelige og forsorgsmæssige behandlingsarbejde over for åndssvage. En regel om tidsmaksimering indebærer også den risiko, at der i praksis sker en sammenblanding af behandlingsmæssige og strafmæssige synspunkter.»

Retslægerådet anfører i sin udtalelse af 12. april 1999, at de i udtalelsen citerede synspunkter om mentalt retarderede efter Retslægerådets opfattelse tillige gør sig gældende over for sindssyge lovovertrædere.

Herudover anfører Retslægerådet, at det er rådets opfattelse, at et så principielt vidtgående skridt som at indføre en form for tidsmaksimering af særforanstaltninger, idømt efter straffelovens § 68 og § 69, ikke alene bør baseres på retspolitiske synspunkter og statistiske oplysninger, men også på grundige empiriske undersøgelser.

Af udtalelsen fremgår sammenfattende, at Retslægerådets principielle synspunkt fortsat er, at særforanstaltninger idømt efter straffelovens § 68 og § 69 bør være tidsubestemte, gerne således at der indføres nogle bestemmelser om en mere regelmæssig domstols-

prøvelse af, om en idømt foranstaltning bør ændres eller ophæves (model 3 eller 4)

For så vidt angår Straffelovrådets model 1 og 2 bemærker Retslægerådet i sin udtalelse, at den inddeling i forskellige kriminalitetstyper, der opereres med i de to modeller, er af juridisk karakter og ikke relevant for en lægevidenskabelig vurdering af, hvor længe en særforanstaltning bør opretholdes.

Endelig peger Retslægerådet i sin udtalelse på, at indførelse af proportionalitetsmæssige synspunkter ved anvendelse af særforanstaltninger ikke blot vil forkorte visse særforanstaltninger, men også modsat vil kunne give anledning til, at særforanstaltninger idømt for grove forbrydelser opretholdes længere, end der behandlingsmæssigt er grundlag for. En sådan udvikling finder Retslægerådet såvel lægefagligt som lægeetisk særdeles problematisk.

Der henvises i øvrigt til betænkningens bilag 2.

9. Straffelovrådets overvejelser

9.1. Ændret kompetenceordning

Straffelovrådet har indledningsvis overvejet, om der er grundlag for at foreslå straffelovens §§ 68, 69 og 72 ændret med henblik på at indskrænke rettens kompetence til at angå spørgsmålet om udelukkelse af straf, og at lade spørgsmålet om fastsættelse, ændring og ophør af foranstaltninger over for psykisk afvigende lovovertrædere bero på en administrativ afgørelse på grundlag af regler uden for straffeloven. Straffelovrådet peger på, at det til fordel for en sådan ordning bl.a. kan anføres, at den ville være bedre end den nuværende ordning til at sikre, at der gennemføres en ensartet bedømmelse af kriminelle og ikke-kriminelle sindssyge og mentalt retarderede mv., idet spørgsmålet om fastsættelse af foranstaltninger også for så vidt angår de kriminelle sindssyge og mentalt retarderede ville skulle afgøres efter regler uden for straffeloven.

Straffelovrådet peger i den forbindelse på, at der på den anden side, hvis retten alene havde den funktion at frifinde for straf, i mange tilfælde ikke ville være nogen anden myndighed, som kunne iværksætte foranstaltninger som de i § 68 nævnte, idet der kun i begrænset omfang findes regler uden for straffeloven om tvangsmæssig indgriben overfor psykisk afvigende personer.

En ændret kompetenceordning ville således indebære enten en væsentlig begrænsning af de foranstaltninger, som straffelovens § 68 i dag giver mulighed for at fastsætte med henblik på at forebygge yderligere lovovertrædelser, eller at der samtidig skal gennemføres meget betydelige ændringer i grundprincipperne